

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [lv](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme. Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

[angličtina](#)

Swipe to change

Výživné na rodinu

Lotyšsko

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

V lotyšských vnútroštátnych právnych predpisoch sa neuvádza komplexné vymedzenie výživného; existuje však jednotné chápanie konkrétnych otázok týkajúcich sa výživného na inú osobu. Napríklad výživné na dieťa predstavuje výdavky, ktoré je každý rodič povinný poskytnúť na dieťa bez ohľadu na finančnú situáciu rodiča. Minimálnu sumu výživného na dieťa stanovila vláda (*Ministru kabinets*, „Kabinet ministrov“). Vymedzenie výživného na dieťa sa stanovuje v zákone o Záručnom fonde pre poskytovanie výživného.

V prípade otázok týkajúcich sa vyživovacej povinnosti – na ktorú sa môže odkazovať rôznymi názvami, ako napríklad „výživné“ (*uzturīdzekļi*) alebo „prostriedky na zabezpečenie predchádzajúcej úrovne životných podmienok“ (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) – vychádza jednotné chápanie z judikatúry súdov. Napríklad sa všeobecne uznáva, že výživné medzi manželmi znamená dlhodobú finančnú pomoc, ktorú poskytuje jeden z manželov druhému manželovi v prípade, že sa jeho materiálna situácia zhoršila.

Osoby, ktoré majú vyživovaciu povinnosť (povinné osoby):**Rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom**

Rodičia dieťaťa sú povinní vyživovať dieťa dovtedy, kým nie je schopné žiť sa samostatne. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom sa preto nekončí dovŕšením plnoletosti dieťaťa. Súd však môže posúdiť, či sa má nárok na výživné priznať, ak dieťa dovŕšilo plnoletosť a prerušil štúdium alebo odborné vzdelávanie a je schopné užiť sa prácou, ale nerobí to. Je potrebné vziať do úvahy, že rozsah vyživovacej povinnosti voči dieťaťu musí byť úmerný finančnej situácii rodiča. Každý rodič je však povinný prispievať na výživu dieťaťa v minimálnej výške stanovenej vládou, a to bez ohľadu na svoju finančnú situáciu. Vyživovacia povinnosť voči dieťaťu je záväzná bez ohľadu na to, či dieťa býva s jedným z rodičov, oboma rodičmi alebo žije oddelene. Výživou dieťaťa sa rozumie poskytovanie stravy, oblečenia, ubytovania a zdravotnej starostlivosti, osobnej starostlivosti, vzdelávania a výchovy (zabezpečenie duševného a telesného rozvoja s ohľadom na osobnosť, zručnosti a záujmy dieťaťa a jeho prípravy na užitočnú prácu v spoločnosti).

Deti majú vyživovaciu povinnosť voči svojim rodičom

Všetky deti majú vyživovaciu povinnosť voči svojim rodičom v rovnakej miere. Ak sú finančné situácie detí odlišné, súd môže vymedziť rozsah ich vyživovacej povinnosti voči rodičom, ktorá bude úmerná finančnej situácii každého dieťaťa.

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi

Ak sa manželstvo vyhlási za neplatné a v čase jeho uzavretia si bol len jeden z bývalých manželov vedomý možnosťou vyhlásiť manželstvo za neplatné, druhý z manželov, ktorý si tejto skutočnosti nebol vedomý, je oprávnený žiadať od prvého z manželov prostriedky úmerné finančnej situácii prvého z manželov s cieľom zabezpečiť si predchádzajúcu životnú úroveň. Podobne pri rozvoze alebo po ňom môže jeden z bývalých manželov požiadať druhého manžela o poskytnutie prostriedkov v rozsahu, ktorý je úmerný finančnej situácii druhého z manželov s cieľom zabezpečiť si predchádzajúcu životnú úroveň.

Povinnosť zabezpečiť bývalému manželovi predchádzajúcu životnú úroveň neexistuje za týchto okolností:

- ak čas, ktorý uplynul od rozvodu alebo vyhlásenia manželstva za neplatné, je rovnako dlhý ako trvanie pôvodného manželstva alebo spoluzitia v rámci manželstva, ktoré bolo vyhlásené za neplatné;
- ak bývalý manžel uzavrel nové manželstvo;
- ak príjem bývalého manžela pokrýva jeho výživu;
- ak sa bývalý manžel vzdá výživného prostredníctvom svojej práce;
- ak bývalý manžel s vyživovacou povinnosťou nemá dostatočné prostriedky na vlastnú výživu alebo sa stal práceneschopným;
- ak bývalý manžel spáchal trestný čin voči druhému manželovi alebo proti životu, zdraviu, slobode, majetku alebo cti príbuzných druhého z manželov vo vzostupnej alebo zostupnej línii;
- ak bývalý manžel zanechal druhého z bývalých manželov v bezmocnom stave, aj keď mu mohol poskytnúť pomoc;
- ak bývalý manžel zámerne vzniesol krivé obvinenie z trestného činu voči ktorejkoľvek z osôb uvedených v bode 6;
- ak bývalý manžel žije nemorálnym a márnym spôsobom;
- ak jeden z manželov zomrie alebo sa považuje za mŕtveho;
- ak existujú iné významné dôvody.

Starí rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči vnúčatám

Ak dieťa nemá rodičov alebo ak rodičia nie sú schopní vyživovať dieťa, táto povinnosť pripadá starým rodičom rovnakou mierou. Ak sú finančné situácie starých rodičov odlišné, súd môže stanoviť rozsah vyživovacej povinnosti úmerne k finančnej situácii každého starého rodiča.

Vnúčatá majú vyživovaciu povinnosť voči svojim starým rodičom

Prípadná vyživovacia povinnosť voči starým rodičom pripadá vnúčatám rovnakou mierou. Ak sú finančné situácie vnúchat odlišné, súd môže vymedziť rozsah vyživovacej povinnosti úmerne finančnej situácii každého vnúčaťa.

Vyživovacia povinnosť na základe zmluvy o výživnom

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť o poskytovaní výživy na základe zmluvy o výživnom. Podľa zmluvy o výživnom poskytuje jedna zmluvná strana druhej určitú materiálnu dávku, či už v hotovosti alebo v naturáliách, za čo sa druhá strana zaväzuje vyživovať prvú stranu počas celej dĺžky jej života, ak sa nestanoví iné obdobie. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, výživné zahŕňa stravu, ubytovanie, oblečenie a starostlivosť; ak je príjmom neploletá osoba, zahŕňa aj výchovu a vzdelanie v inštitúcii primárneho vzdelávania.

Vyživovacia povinnosť vyplývajúca z ujmy na zdraví

Ak osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť voči inej osobe, zomrie v dôsledku ujmy na zdraví, táto povinnosť sa prenesie na osobu zodpovednú za smrť povinnej osoby. Výšku takejto kompenzácie určuje súd podľa vlastného uváženia, pričom zohľadní vek zosnulej osoby, jej schopnosť žiť pred smrťou

sama, ako aj potreby osoby oprávnenej na výživné. Ak má oprávnená osoba dostatočné prostriedky na vlastnú výživu, právo na tento druh výživného nevzniká.

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Rodičia dieťaťa sú povinní vyživovať dieťa dovtedy, kým nie je schopné živiť sa samostatne. Vyživovacia povinnosť voči dieťaťu sa preto nekončí dovŕšením plnoletosti dieťaťa. Súd však môže posúdiť priznanie nároku na výživné, ak dieťa dovŕšilo plnoletosť a prerušilo štúdium alebo odborné vzdelávanie a je schopné užiť sa prácou, ale nerobí to.

V lotyšských právnych predpisoch nie je stanovené, čo predstavuje prostriedky, ktoré majú zabezpečiť predchádzajúcu životnú úroveň druhého z manželov. Nie je v nich stanovený ani obsah vyživovacej povinnosti voči rodičom alebo starým rodičom.

V lotyšských právnych predpisoch sa výživa dieťaťa vymedzuje ako poskytovanie stravy, oblečenia, ubytovania a zdravotnej starostlivosti, osobnej starostlivosti, vzdelania a výchovy (zabezpečenie duševného a telesného rozvoja pri zohľadnení osobnosti, zručností a záujmov dieťaťa, ako aj jeho prípravy na užitočnú prácu v spoločnosti). Rozsah vyživovacej povinnosti sa odvíja od práva dieťaťa na vhodné životné podmienky a od jeho skutočných potrieb.

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

Ak si chce oprávnený uplatniť nárok na akúkoľvek formu výživného, musí sa obrátiť na súd v súlade s postupom stanoveným v občianskom súdnom poriadku. Navrhovateľ musí na súde podať návrh a iné potrebné dokumenty.

Rodičia dieťaťa môžu uzavrieť dohodu vo forme notárskej listiny (*notarial akts*), na základe ktorej sa bude mesačne vyplácať výživné. Pri takejto dohode ide o občianskoprávny úkon, ktorý má právne dôsledky v tom zmysle, že zaväzuje obe zmluvné strany k rešpektovaniu a dodržiavaniu ustanovení zákonnej dohody. Ak jeden z rodičov dieťaťa nedodržiava dohodu o jednorazovej úhrade výživného alebo jeho pravidelných platiach, dohodu možno predložiť súdnemu exekútorovi (*tiesu izpildītājs*) na nútený výkon.

Lotyšsko zriadilo Záručný fond pre poskytovanie výživného na neploleté deti z centrálného štátneho rozpočtu (*Uzturīdzekļu garantiju fonds*). Držiteľom aktív je správa Záručného fondu (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Správa fondu je priamo podriadená ministerstvu spravodlivosti.

Výživné zo záručného fondu sa dá získať za predpokladu, že sa žiadateľ pokúsil vymôcť výživné súdnou cestou; ak výkon rozhodnutia o vymáhaní výživného nie je možný, oprávnená osoba sa môže obrátiť na správu fondu.

Správa fondu vyplatí výživné len vtedy, ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným občianskoprávnym postupom vyhlási za nemožný alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného stanoveného vládou.

Správa fondu je povinná vymáhať od dlžníka výživné vyplatené z fondu bez toho, aby na to fond potreboval osobitné súdne rozhodnutie.

Postup získania výživného od správy záručného fondu je nasledovný:

Žiadateľ – oprávnená osoba, ktorej povinná osoba dlží výživné – sa môže obrátiť priamo na správu fondu a podať žiadosť spolu s týmito dokumentmi:

kópia súdneho rozhodnutia o určení výživného;

osvedčenie vystavené súdnym exekútorom, ktoré potvrdzuje, že nútený výkon rozhodnutia o určení výživného nie je možný, alebo že povinný neplní rozhodnutie o vymáhaní výživného ani v rozsahu minimálneho výživného stanoveného vládou; takéto osvedčenie sa musí predložiť správe fondu do jedného mesiaca od dátumu vystavenia;

ak sa žiadosť podáva prostredníctvom oprávneného zástupcu, dokument potvrdzujúci toto oprávnenie.

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

Áno, oprávnený zástupca môže podať návrh v mene príbuzného alebo blízkeho príbuzného. V prípade neploletých detí môžu návrh predložiť ich zákonní zástupcovia, t. j. ich rodičia alebo poručníci.

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

Pravidlá o súdnej príslušnosti stanovujú, že na konanie o vymáhaní výživného je príslušný okresný alebo mestský súd (*rajona (pilsētas) tiesa*).

V Lotyšsku sa príslušnosť súdov riadi týmito predpismi:

nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „nariadenie o výživnom“);

dvojstranné a viacstranné zmluvy záväzné pre Lotyšskú republiku;

občiansky súdny poriadok, ak sa nedajú uplatniť ustanovenia nariadenia o výživnom alebo ustanovenia dvojstranných a viacstranných zmlúv záväzných pre Lotyšskú republiku.

Podľa občianskeho súdneho poriadku sú na konania o výživnom príslušné tieto sudy:

návrh možno podať na súde, v ktorého obvode má odporca miesto pobytu;

ak nie je známe miesto pobytu odporcu, ale ak odporca nemá trvalý pobyt v Lotyšsku, návrh možno podať na súde, v ktorého obvode má odporca nehnuteľný majetok alebo na súde, v ktorého obvode sa nachádza jeho posledné známe miesto pobytu;

návrh na vymáhanie výživného na dieťa alebo rodiča možno podať aj na súde, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu navrhovateľa;

návrh na určenie výživného vyplývajúceho z ujmy na zdraví možno podať aj na súde, v ktorého obvode má navrhovateľ miesto pobytu alebo v ktorého obvode k ujme na zdraví došlo.

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Navrhovateľ môže podať návrh sám, t. j. bez nutnosti zastupovania. Navrhovateľ sa nemusí pred súdnym preskúmaním veci pokúsiť o žiadnu formu zmiery.

V rámci prípravy veci sa však o zmierenie strán musí snažiť sudca. Strany sa preto nabádajú k tomu, aby pred tým, ako vec prejedná súd, dospeli k vzájomnej dohode.

Je tiež potrebné zdôrazniť, že strany sa môžu o výživnom dohodnúť bez toho, aby o určení výživného musel rozhodnúť súd.

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Podľa oddielu 43 občianskeho súdneho poriadku sú od úhrady súdnych trov štátu (poplatok štátu (*valsts nodeva*), poplatkov kancelárii súdu (*kancelejas nodeva*) a procesné trovy (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)) oslobodení:

navrhovateľa, pokiaľ ide o návrhy na vymáhanie výživného na dieťa alebo rodiča a návrhy na určenie otcovstva, ak sa návrh podáva súbežne s návrhom na vymáhanie výživného na dieťa;

žiadateľa, pokiaľ ide o žiadosti súvisiace s uznaním a výkonom rozhodnutia cudzej krajiny týkajúceho sa platby výživného na dieťa alebo rodiča;

navrhovateľa, pokiaľ ide o návrhy týkajúce sa ujmy na zdraví, ktoré majú za následok zmrzačenie alebo iné poškodenie zdravia, príp. smrť;

odporcovia, vo veciach zníženia platieb výživného na dieťa alebo rodiča, o ktorom rozhodol súd.

Návrh (*prasības pieteikumu*) môže mať podobu pôvodného návrhu alebo protinávrhu, návrhu podaného v prebiehajúcom konaní treťou stranou s nezávislým národom vo vzťahu k predmetu sporu, návrhu v rámci zvláštneho rozhodovacieho konania alebo iného návrhu podaného na súde podľa príslušných právnych predpisov; v prípade akéhokoľvek návrhu sa platí poplatok štátu podľa týchto podmienok:

do 2 134 EUR: 15 % z požadovanej sumy, ale nie menej než 71,14 EUR;

od 2 135 EUR do 7 114 EUR: 320,10 EUR plus 4 % z požadovanej sumy presahujúcej 2 134 EUR;

od 7 115 EUR do 28 457 EUR: 519,30 plus 3,2 % z požadovanej sumy presahujúcej 7 114 EUR;

od 28 458 EUR do 142 287 EUR: 1 202,28 EUR plus 1,6 % z požadovanej sumy presahujúcej 28 457 EUR;

od 142 288 EUR do 711 435 EUR: 3 023,56 EUR plus 1 % z požadovanej sumy presahujúcej 142 287 EUR;

viac než 711 435 EUR: 8 715,04 EUR plus 0,6 % z požadovanej sumy presahujúcej 711 435 EUR.

V prípade návrhov na vymáhanie výživného sa za požadovanú sumu považuje celková suma, ktorá sa má vyplatiť za jeden rok.

V Lotyšsku sa zahraničným navrhovateľom, ktorí sú oprávnení na právnu pomoc na základe nariadenia o výživnom, poskytuje právna pomoc prostredníctvom ústredného orgánu zriadeného v súlade s nariadením, ktorým je správa záručného fondu. Správa záručného fondu poskytuje právnu pomoc a zastupovanie pred lotyšskými súdmi a exekučnými orgánmi domácimi osobami oprávnenými na výživné a zahraničným oprávneným osobám s nárokom na právnu pomoc na základe nariadenia.

V prípadoch, ktoré nie sú upravené v nariadení o výživnom, priznáva lotyšský štát právnu pomoc osobe, ktorej mimoriadna situácia alebo ktorej majetok a príjem jej bránia v tom, aby si zabezpečila ochranu svojich práv. Právna pomoc sa poskytuje v súlade so zákonom o štátnej právnej pomoci.

V takýchto prípadoch sa právna pomoc poskytuje na pokrytie výdavkov na vyhotovenie dokumentov konania, právneho poradenstva počas súdneho konania a zastupovania pred súdom. Pokiaľ ide o cezhraničné spory, okrem pomoci uvedenej vyššie má osoba tiež právo na služby tlmočníka, preklad určitých súdnych a mimosúdnych dokumentov alebo dokumentov predložených navrhovateľom, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie veci, a v určitých prípadoch dokonca aj na úhradu výdavkov vynaložených na cestu na pojednávania súdu. Štát neuhrádza súdne trovy. Medzi súdne trovy patria poplatok štátu, poplatky kancelárii súdu a procesné trovy, ako napríklad svedočné, znalostné, výdavky spojené s vypočutím svedkov, výdavky spojené s doručením kópie návrhu, predvolaními atď. Súd však môže po posúdení finančnej situácie osoby úplne alebo sčasti oslobodiť túto osobu od platenia súdnych trov v prospech štátu alebo umožniť ich úhradu v splátkach.

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

Keď súd prizná výživné na dieťa, môže ho priznať v podobe pevne stanovenej sumy alebo v inej podobe, napr. strava, oblečenie, ubytovanie atď. alebo v oboch podobách.

Súd v rámci posúdenia a priznania konečnej sumy výživného najprv zohľadní finančnú situáciu strán, ich životné podmienky a ich rodinné pomery, pričom dôkladne zváži dôkazy, ktoré strany predložia.

Súd v prípade vymáhania výživného na dieťa posúdi všetky okolnosti a dôkazy súvisiace s prípadom a určí sumu výživného. Minimálna suma výživného, ktorú musí každý rodič poskytnúť v súlade s právnymi predpismi každý mesiac pre každé dieťa od jeho narodenia až po dovŕšenie 7 rokov, predstavuje 25 % minimálnej mesačnej mzdy stanovenej vládou; pre každé dieťa medzi siedmim a osemnástym rokom predstavuje 30 % minimálnej mesačnej mzdy stanovenej vládou.

Po priznaní výživného si každá zmena sumy alebo lehoty splatnosti výživného, prípadne akákoľvek výnimka z platenia, vyžaduje podanie nového návrhu.

Súd môže následne v rámci nového konania preskúmať sumu vyplácaného výživného na základe zmeny finančnej situácie a rodinných pomerov príslušných strán a zvýšiť alebo znížiť výšku platieb výživného.

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Osoba s vyživovacou povinnosťou (dlžník) musí platiť výživné oprávnenej osobe (veriteľ). Ak jeden z rodičov dieťaťa alebo jeho poručník podá návrh v mene neplnoletého dieťaťa, výživné sa namiesto dieťaťa vypláca jemu. Výživné sa zvyčajne vypláca v pravidelných intervaloch a vo fixných sumách, napríklad vo forme zážok zo mzdy; zriedkavo má aj iné formy.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Ak povinná osoba nezaplatí výživné dobrovoľne, oprávnená osoba musí od súdu, ktorý o veci rozhodol, získať exekučný titul (*izpildu raksts*). Tento exekučný titul, alebo exekučný titul vyhotovený v inom členskom štáte Európskej únie, sa musí predložiť na výkon súdneho exekútorovi (*tiesu izpildītājs*) do 10 rokov po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia alebo rozsudku sudcu, okrem prípadov, keď sa uplatňujú iné premlčacie lehoty. (Ak sa v dôsledku súdneho rozhodnutia vymáhajú pravidelné platby, exekučný titul je platný pre celé obdobie, v priebehu ktorého sa podľa rozhodnutia mali vyplácať pravidelné platby, a premlčacia lehota plynie od posledného dňa splatnosti platby.) Súdny exekútor začne nútený výkon rozhodnutia na písomnú žiadosť strany, ktorá o výkon žiada. Súdny exekútor musí prijať exekučný titul, ak sa v jeho obvode (*iecirknis*) nachádza miesto pobytu, majetok alebo pracovisko povinnej osoby. Súdny exekútor môže tiež prijať iné exekučné tituly, ktorých výkon sa má uskutočniť v rámci obvodu krajského súdu (*apgabaltiesa*), ku ktorému je daný súdny exekútor pričlenený. Tento obvod je zároveň obvodom súdneho exekútora.

Exekúciu možno vykonať predajom hnuiteľného majetku, ktorý patrí povinnej osobe (vrátane majetku v držbe iných osôb) a nehmotného majetku, ktorý patrí povinnej osobe; záškami zo súm splatných povinnej osobe od iných osôb (odmena za prácu, rovnocenné platby, iný príjem povinnej osoby, vklady v úverových inštitúciách); predajom nehnuteľného majetku, ktorý patrí povinnej osobe alebo prostredníctvom iných opatrení uvedených v rozsudku.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premlčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

Podľa oddielu 570 občianskeho súdneho poriadku exekúcia nemôže byť namierená proti majetku povinnej osoby, ak povinná osoba pracuje alebo poberá dôchodok alebo štipendium, a vymáhaná suma neprevyšuje exekvovateľnú časť mesačného príjmu. V občianskom súdnom poriadku sú vymedzené kategórie majetku, ktoré nepodliehajú exekúcii, napr. určité domáce spotrebiče, zariadenie domácnosti alebo potrebné oblečenie povinnej osoby a členov rodiny, ktorí sú od povinného závislí. Podľa oddielu 594 občianskeho súdneho poriadku platí, že do umorenia vymáhaného dlhu sa v súlade s exekučnými titulmi zážky vykonávajú z odmeny za prácu a obdobných platieb povinného s týmito výhradami:

V prípadoch vymáhania výživného pre neplnoleté deti alebo v prospech správy záručného fondu musí dlžníkovi zostať z odmeny za prácu alebo obdobných platieb suma zodpovedajúca 50 % minimálnej mesačnej mzdy, a, na každé závislé neplnoleté dieťa, suma zodpovedajúca dávke štátneho sociálneho zabezpečenia.

V iných prípadoch vymáhania výživného môžu zážky dosiahnuť až 50 %, ale dlžníkovi musí z odmeny za prácu a z obdobných platieb zostať suma zodpovedajúca minimálnej mesačnej mzde, a, na každé závislé neplnoleté dieťa, suma zodpovedajúca dávke štátneho sociálneho zabezpečenia.

Podľa oddielu 632 občianskeho súdneho poriadku môže oprávnená osoba alebo povinná osoba podať odôvodnenú sťažnosť na konanie súdneho exekútora týkajúcu sa núteného výkonu rozhodnutia alebo odmietnutia vykonania takýchto opatrení zo strany súdneho exekútora, okrem špecifických situácií; sťažnosť sa musí podať na okresný alebo mestský súd v mieste, kde sa nachádza kancelária súdneho exekútora, do 10 dní od dátumu, keď sa uskutočnili napadnuté opatrenia, alebo, v prípade, že sťažovateľ nebol upovedomený o čase a mieste vykonaných opatrení, sa použije dátum, keď sa sťažovateľ dozvedel o takýchto opatreniach. Podľa oddielu 634 občianskeho súdneho poriadku, ak sa zruší rozsudok, ktorý sa už vykonal, a novým rozsudkom sa návrh zamietne, alebo sa prijme rozhodnutie o ukončení súdneho konania alebo o ponechaní veci bez rozhodnutia, výkon pôvodného rozsudku sa zruší a všetko, čo sa na základe rozsudku vymohlo od odporcu v prospech navrhovateľa, sa musí vrátiť odporcovi.

Podľa oddielu 546 občianskeho súdneho poriadku možno exekučné tituly predložiť na nútený výkon do 10 rokov od dátumu, keď nadobudne právoplatnosť rozsudok súdu alebo sudcu za predpokladu, že nie sú zo zákona stanovené iné lehoty premlčania. Pokiaľ sa v dôsledku súdneho rozhodnutia vymáhajú pravidelné platby, exekučný titul ostáva v účinnosti po celé obdobie, počas ktorého sa podľa rozhodnutia majú vyplácať pravidelné platby, a lehota plynie od posledného dňa splatnosti každej platby.

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

Osoba sa môže obrátiť na správu záručného fondu s cieľom získať výživné pre nepľoletú osobu v prípade, že sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného.

Podľa nariadenia o výživnom sa oprávnená osoba môže obrátiť na správu záručného fondu s cieľom vymáhať výživné od povinnej osoby, ktorá sa už nenachádza v Lotyšsku. Správa záručného fondu plní v Lotyšsku funkciu ústredného orgánu na účely nariadenia.

Podľa nariadenia o výživnom sa môže osoba so zákonným právom na výživné obrátiť na správu Záručného fondu a podať návrh adresovaný inému členskému štátu Európskej únie s cieľom:

zabezpečiť vydanie rozhodnutia o vymáhaní výživného v krajine, v ktorej má odporca miesto pobytu;

upraviť výšku výživného (jeho zvýšenie alebo zníženie);

zabezpečiť vydanie rozhodnutia o vymáhaní výživného a určení otcovstva v krajine, v ktorej má odporca pobyt;

zabezpečiť uznanie rozhodnutia lotyšského súdu o vymáhaní výživného, vyhlásenie jeho vykonateľnosti alebo jeho výkon.

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť výživovaciú povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Správa záručného fondu môže konať namiesto osoby povinnej platiť výživné na dieťa, ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného stanoveného vládou. Ak výživné vypláca správa fondu, má právo vykonať kroky na vymáhanie zaplatených súm spolu so zákonným úrokom (pozri časť 3 vyššie).

14 Ak som v tomto členskom štáte a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v tomto členskom štáte poskytnúť pomoc?

Ak navrhovateľ a dieťa majú trvalý pobyt v Lotyšsku, ale osoba povinná platiť výživné má miesto pobytu v inej krajine, navrhovateľ sa môže obrátiť na správu záručného fondu, ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného.

Ak má povinná osoba miesto pobytu v cudzej krajine a nemá v Lotyšsku žiadny majetok, ktorý by mohol byť predmetom exekúcie, navrhovateľ by mal požiadať o uznanie a výkon súdneho rozhodnutia v príslušnej cudzej krajine pred tým, než sa obráti na správu záručného fondu. Ak sa ukáže, že výkon rozhodnutia v príslušnej cudzej krajine je nemožný, navrhovateľ sa môže obrátiť na správu fondu a požiadať ju, aby vo veci vykonateľného výživného zaujala miesto dlžníka.

Správa záručného fondu plní funkciu ústredného orgánu podľa nariadenia o výživnom (pozri oddiel 3 a oddiel 13) a oprávnená osoba sa na ňu môže obrátiť v rozsahu tohto nariadenia.

Ak lotyšský súd vydá rozhodnutie o vymáhaní výživného a osoba s pobytom v Lotyšsku má záujem o uznanie a/alebo výkon tohto rozhodnutia v inom členskom štáte Európskej únie alebo chce dosiahnuť súdne rozhodnutie proti povinnej osobe s pobytom v inom členskom štáte Európskej únie, správa záručného fondu môže tejto osobe podľa nariadenia o výživnom pomôcť postúpiť rozhodnutie lotyšského súdu do príslušnej cudzej krajiny na uznanie a/alebo výkon a na rozhodnutie o uplatňovaní.

Správa záručného fondu môže konať namiesto povinnej osoby a platiť dávky výživného na nepľoleté dieťa a môže poskytovať informácie týkajúce sa výživného

(pozri oddiel 3 a oddiel 13).

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Správa Záručného fondu (*Uzturīdzejku garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lotyšsko

Telefón: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail: pasts@ugf.gov.lv

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v tomto členskom štáte:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Ak je osoba oprávnená na výživné v inom členskom štáte EÚ a osoba povinná platiť výživné je v Lotyšsku, oprávnená osoba sa môže podľa nariadenia o výživnom obrátiť na ústredný orgán v krajine, v ktorej sa nachádza miesto pobytu oprávnenej osoby. Cieľom návrhu môže byť zabezpečenie rozhodnutia o vymáhaní výživného v Lotyšsku, kde má povinná osoba miesto pobytu alebo rozhodnutia o vymáhaní a súbežnom určení otcovstva v Lotyšsku alebo rozhodnutia, ktorým sa v Lotyšsku vyhlási vykonateľnosť zahraničného rozhodnutia o vymáhaní výživného, alebo rozhodnutia o výkone zahraničného rozhodnutia. Ústredný orgán cudzej krajiny vykoná na základe nariadenia potrebné formality a postúpi návrh oprávnenej osoby lotyšskému ústrednému orgánu v súlade s nariadením. Lotyšský ústredný orgán – správa záručného fondu – pomôže zahraničnému navrhovateľovi s predložením rozhodnutia zahraničného súdu na výkon alebo na uznanie a výkon v Lotyšsku alebo navrhovateľovi pomôže podať návrh na vymáhanie výživného na lotyšskom súde v mieste pobytu povinnej osoby alebo návrh na vymáhanie výživného súbežne s určením otcovstva v Lotyšsku.

Ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný, alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného, osoba, ktorá trvalo pobýva so svojim dieťaťom v Lotyšsku, pričom obaja majú oznámené miesto pobytu v Lotyšsku, sa môže obrátiť na správu záručného fondu so žiadosťou o poskytnutie výživného.

Podľa nariadenia o výživnom sa osoba musí obrátiť na ústredný orgán v krajine, kde má miesto pobytu. Osoba s miestom pobytu v Lotyšsku sa môže obrátiť na správu záručného fondu s cieľom:

zabezpečiť rozhodnutie o vymáhaní výživného v inom členskom štáte Európskej únie, v ktorom sa nachádza miesto pobytu odporcu;

zabezpečiť rozhodnutie o vymáhaní výživného súbežne s určením otcovstva v inom členskom štáte Európskej únie, kde má odporca miesto pobytu;

ak už bolo vydané rozhodnutie o vymáhaní výživného, zabezpečiť, aby bolo toto rozhodnutie uznané, vyhlásené za vykonateľné a vykonané v inom členskom štáte Európskej únie, v ktorom sa nachádza miesto pobytu odporcu.

Ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný, alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného, osoba, ktorá trvalo pobýva so svojim dieťaťom v Lotyšsku, pričom obaja majú oznámené miesto pobytu v Lotyšsku, sa môže obrátiť na správu záručného fondu so žiadosťou o poskytnutie výživného.

Správa Záručného fondu (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Lotyšsko

Telefón: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail: pasts@ugf.gov.lv

Podľa nariadenia o výživnom vykonáva správa záručného fondu v Lotyšsku funkcie ústredného orgánu.

Správa záručného fondu poskytne výživné oprávnenej osoby namiesto povinnej osoby, ak sa výkon súdneho rozhodnutia o vymáhaní výživného v súlade s platným postupom občianskoprávneho konania vyhlási za nemožný alebo ak povinná osoba neplní takéto rozhodnutie ani v rozsahu minimálneho výživného.

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Lotyšsko je viazané Haagskym protokolom z roku 2007.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

Lotyšsko je viazané Haagskym protokolom z roku 2007.

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Podľa oddielu 43 občianskeho súdneho poriadku sú tieto osoby oslobodené od platenia súdnych trov štátu:

navrhovateľa, pokiaľ ide o návrhy na vymáhanie výživného na dieťa alebo rodiča a návrhy na určenie otcovstva, ak sa návrh podáva súbežne s návrhom na vymáhanie výživného na dieťa;

žiadateľa, v súvislosti s uznaním a výkonom rozhodnutia cudzej krajiny týkajúceho sa platby výživného na dieťa alebo rodiča; odporcovia, vo veciach zníženia platieb výživného na dieťa alebo rodiča, o ktorom rozhodol súd.

Ak návrh na vymáhanie prostriedkov, ktorými sa má zabezpečiť predchádzajúca životná úroveň, podá bývalý manžel alebo navrhovateľ, ktorý sa domáha uznania alebo uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia o vymáhaní výživného pre bývalého manžela alebo inú osobu, podľa štvrtej časti oddielu 43 súd alebo sudca môže po zohľadnení finančnej situácie jednotlivca sčasti alebo úplne oslobodiť navrhovateľa od platenia súdnych trov štátu alebo môže odložiť platbu súdnych trov štátu alebo umožniť ich úhradu vo forme splátok.

V Lotyšsku sa zahraničným navrhovateľom, ktorí sú oprávnení na právnu pomoc na základe nariadenia o výživnom, poskytuje právna pomoc prostredníctvom ústredného orgánu zriadeným v súlade s nariadením, ktorým je správa záručného fondu. Správa záručného fondu poskytuje právnu pomoc a zastupovanie pred lotyšskými súdmi a exekučnými orgánmi domácim osobám oprávneným na výživné a zahraničným oprávneným osobám s nárokom na právnu pomoc na základe nariadenia.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Lotyšsko zmenilo niekoľko vnútroštátnych právnych predpisov, aby umožnilo ústrednému orgánu zriadenému podľa nariadenia o výživnom plniť funkcie stanovené v článku 51. Novelizované lotyšské zákony a právne predpisy zabezpečujú poskytovanie právnej pomoci cezhraničným oprávneným osobám alebo navrhovateľom oprávneným na právnu pomoc, ako sa požaduje na základe nariadenia o výživnom, vrátane zastupovania príslušných osôb na súde a pred exekučnými orgánmi. Lotyšský ústredný orgán, t. j. správa záručného fondu, má priamy prístup k rôznym registrom v Lotyšsku, v ktorých sú uložené informácie, na základe ktorých môže zistiť miesto pobytu povinnej alebo oprávnenej osoby na území Lotyšska, alebo získať informácie o príjme povinnej alebo oprávnenej osoby, ako aj spresniť polohu majetku na území Lotyšska, ktorý im patrí. Informácie, ktoré môže ústredný orgán získať priamo z príslušných registrov, mu umožnia získať dokumenty a dôkazy. Aby mohla správa fondu začať alebo umožniť konanie, zabezpečiť prijatie potrebných dočasných opatrení a získať dôkazy, má právo obrátiť sa na súdy v Lotyšsku v mene príslušných navrhovateľov. Správa fondu môže v mene navrhovateľa predložiť návrh na určenie otcovstva dieťaťa priamo na súd, ak sa podáva súbežne s návrhom na vymáhanie výživného.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 16/12/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.